

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«СӘМӘКӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«26» апрель 2021 ел

Сәмәкәй авылы

№ 10/1

Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрәндәге 41/1 номерлы карары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Сәмәкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында (икенче укылыш)

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, Татарстан Республикасында жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Сәмәкәй авыл жирлеге уставының 20, 95-97 статьялары нигезендә муниципаль берәмлек Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрәндәге 41/1 номерлы карары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Сәмәкәй авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына түбәндәге үзгәрешләргә һәм өстәмәләргә кертергә:

1.1. Уставның 5 статьясы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 20 пунктны өстәргә:

«20) Россия Федерациясе гражданны законнары нигезендә рөхсәтсез төзелгән корылманы сүтү турында карар, рөхсәтсез төзелгән корылманы сүтү турында карар яки аны жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре, территорияне планлаштыру документлары яки федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән билгеләнгән капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларына туры китерү турында карар кабул итү.»;

1.2. Уставның 5 статьясына түбәндәге эчтәлектәге 3 өлешне өстәргә:

«3. «Жирлекнең жирле үзидарә органнары тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә, бу максатларга бүлеп бирелгән матди

ресурслар һәм финанс чаралары чикләрендә жаваплылыкка ия. Тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру дәүләт контролендә. Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны контрольдә тоту шартлары һәм тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.»;

1.3. Уставның 6 статьясы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 16, 17 пунктларны өстәргә:

«16) полиция участок вәкаләтлесе вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәрнең күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорына торак урыны бирү;

17) алкогольдән, наркотиктан яки башка токсинлы матдәләрдән исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.»;

1.4. Уставка түбәндәге эчтәлектәге 15.1 статьясын өстәргә:

«15.1 статьясы. Инициатив проектлар

1. Жирле әһәмияткәгә мәсьәләләргә яки жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләргә хәл итү буенча жирлек яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру максатында жирле администрациягә инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла торган жирлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән уналты яшыкә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем һәм жирле ижтимагый үзидарә органнары, авыл жирлегә старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелергә мөмкин. Проект инициаторы булу хокукы авыл жирлегә Советының норматив хокукый акты нигезендә шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәргә нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, планлаштырылган инициатив түләүләрдән тыш, жирлек бюджеты акчалары күләмен күрсәтү;

8) жирлек Советының норматив хокукый актында билгелэнгән тәртип нигезендә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак жирлек территориясен яисә аның өлешенә күрсәтү;

9) жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка белешмәләр.

4. Инициатив проект, аны авыл жирлеге Башкарма комитетына керткәнче, инициатив проект турында фикер алышу, аның жирлек яки аның өлеше халкы мәнфәгатьләренә туры килүен, инициатив проектны тормышка ашыруның максатка ярашлылыгын билгеләү, шулай ук гражданнар жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан инициатив проектны хуплау турында карар кабул итү максатында гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә каралырга тиеш. Шулай ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициатив проектны карау мөмкин.

Авыл жирлеге Советының норматив-хокукый акты белән гражданнарның инициатив проектны хуплау турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнарны сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән дә күздә тотылырга мөмкин.

Проект инициаторлары инициатив проектны авыл жирлеге Башкарма комитетына керткәндә, аңа гражданнар жыены, жыелышы яки конференцияләре беркетмәсен, гражданнар арасында үткәрелгән сораштыру нәтижәләрен һәм (яки) жирлек яки аның өлеше халкының инициатив проектны хуплавын раслаучы имза кәгазьләрен теркиләр.

5. Авыл жирлеге Башкарма комитетына инициатив проект кертү турында мәгълүмат жирлек Башкарма комитетына инициатив проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Тукай муниципаль районының рәсми сайтында <http://tukay.tatarstan.ru> веб-адресы буенча урнаштырылырга һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләренә үз эченә алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар жирлек Башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында аларны тәкъдим итү срогын күрсәтеп (ул биш эш көненнән дә ким булмаска тиеш) хәбәр итәләр. Үз искәртмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яше тулган жирлектә яшәүче жибәрергә хокуклы. Авыл торак пункттында гражданнарга әлеге мәгълүмат авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән соң 30 көн эчендә мәжбүри каралырга тиеш. Авыл жирлеге Башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм жирлек бюджеты турында карар белән тиешле максатларга каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә һәм (яки) жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турында карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә аның буенча эшне давам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек Башкарма комитеты түбәндәге очрақларда инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

- инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;
- инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, әлеге Уставка туры килмәве;
- жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;
- жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау, аларны формалаштыру чыганагы булып инициатив түләүләр саналмый;
- инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;
- инициатив проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Авыл жирлеге Башкарма комитеты әлеге статьяның 7 өлеше 5 пунктында каралган очрақта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яки дәүләт органы каравына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата, инициатив проектларда булырга тиешле мәгълүматлар составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яки) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очрақта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлеше таләпләре кулланылмый.

11. Жирлек Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очрақта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, жирлек Башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны формалаштыру һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә. Коллегиаль орган (комиссия) составы жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шулай ук вакытта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә, конкурс нигезендә сайлап алганда, коллегиаль орган (комиссия) инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен баян итү мөмкинлеге тәмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, жирлек территориясендә яшәүче, гражданнар жыены, жыелышы яки конференциясе белән вәкаләт бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән башка затлар инициатив проектны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган формаларда ижтимагый контрольдә тотарга хокуклы.

14. Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан инициатив проектны карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, кызыксынган затларның аны тормышка ашыруда милек һәм (яки) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Тукай муниципаль районының рәсми сайтында <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча урнаштырылырга (халыкка житкерелергә) тиеш. Авыл жирлегә Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турында хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Тукай муниципаль районының рәсми сайтында <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча урнаштырылырга (халыкка житкерелергә) тиеш. Авыл торак пунктында гражданнарга әлеге мәгълүмат авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.»;

1.5. Уставның 16 статьясы 9 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 7 пунктны өстәргә:

«7) инициатив проект турында фикер алышу һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.»;

1.6. Уставның 16 статьясына түбәндәге эчтәлектәге 10.1 өлешен өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары инициатив проектны проект инициаторлары сыйфатында тәкъдим итә алалар.»;

1.7. Уставның 19 статьясы 6 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 6 пунктны өстәргә:

«6) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле эһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү турында инициатива белән чыгарга хокуклы.»;

1.8. Уставның 21 статьясы 1 өлешендә «һәм жирле үзидарә житәкчеләренен эшчәнлегә» сүзләреннән соң «инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүзләрен өстәргә;

1.9. Уставның 21 статьясы 5 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге абзацны өстәргә:

«Инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында уналты яшыкә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатында гражданнар жыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.»;

1.10. Уставның 23 статьясы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге абзацны өстәргә: «- Татарстан Республикасы законы нигезендә, жирлек составына керүче торак пункт территориясе өлешендә торак пункт территориясенен әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча.»;

1.11. Уставның 23 статьясы 3 өлешендә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенен бер өлеше)» сүзләрен өстәргә;

1.12. Уставның 23 статьясына түбәндәге эчтәлетәге 3.1 өлешен өстәргә:

«3.1. Әлеге Уставның 23 статьясы 1 өлеше бишенче абзацында каралган гражданнар жыены кимендә 10 кеше булган торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүчеләр инициативасы буенча жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Жирлек составына керүче торак пункт территориясенә үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

1.13. Уставның 24 статьясы 2 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге жөмләнә өстәргә:

«Гражданнарның инициатив проектны хуплавы турында фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча үткәреп сорапшытуда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлектә яки аның өлешендә яшәүче уналтынчы яшкә житкән халкы катнашырга хокуклы.»;

1.14. Уставның 24 статьясы 3 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 3 пунктны өстәргә:

«3) инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлектә яки аның өлешендә яшәүче уналтынчы яшкә житкән халкы – әлеге инициатива проектын хуплау турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен.»;

1.15. Уставның 24 статьясы 5 өлеше беренче абзацында «жирлек Советы тарафыннан кабул ителә.» сүзләреннән соң «Гражданнар арасында сорапшыру үткәрү өчен «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Тукай муниципаль районының рәсми сайты файдаланырга мөмкин.» жөмләнә өстәргә.

1.16. Уставның 24 статьясы 5 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 6 пунктны өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Тукай муниципаль районының рәсми сайтынан файдаланып, гражданнарны сорапшыру уздырган очракта, сорапшытуда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.»;

1.17. Уставның 24 статьясы 7 өлеше 1 пунктында «жирлекнең жирле үзидарә органнары» сүзләреннән соң түбәндәге сүзләргә өстәргә: яки жирлек халкы» сүзләрен өстәргә;

1.18. Уставның 31 статьясы 2 пунктына түбәндәге эчтәге абзацы өстәргә:

«Даими булмаган нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, жирлек Советы депутатына бер айга өч эш көненә эш урынын (вазыйфасын) саклау гарантияләнгән.»;

1.19. Уставның 50 статьясы 1 өлеше 3 пунктына түбәндәге эчтәлектәге абзацы өстәргә:

- Россия Федерациясе гражданнары законнары нигезендә рөхсәтсез төзелгән корылманы сүтү турында карар, рөхсәтсез төзелгән корылманы сүтү турында карар яки аны жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре, территорияне

планлаштыру документлары яки федераль законнарда билгелэнгән капиталъ төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларына туры китерү турында карар кабул итә.»;

1.20. Уставның 50 статьясы 2 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге абзацларны өстәргә:

«- полиция участок вәкаләтлесе вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәрнең күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорына торак урыны бирә;

- алкогольдән, наркотиктан яки башка токсинлы матдәләрдән исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыра.»;

1.21. Уставның 60 статьясы 3 өлешен яңа редакциясендә бәян итәргә:

«3. Дисциплинар жәзаларны куллану һәм бетерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очрактардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.»

1.22. Уставка түбәндәге эчтәлектәге 90.1 статьясын өстәргә:

«90.1. статьясы. Инициатив проектларны тормышка ашыруны финанс һәм башка яктан тәмин итү

1. Уставның 15.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәмин итү чыганагы булып жирлек бюджеты турында карарда инициатив проектларны гамәлгә ашыру өчен каралган бюджет ассигнованиеләре, шул исәптән жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатында бирелгән инициатив түләүләр һәм (яки) бюджетара трансфертлар тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә гражданның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә төзелгән юридик затларның ирекле рәвештә түләү торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә конкрет инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатында жирлек бюджетына күчәрелә торган акчалары аңлашыла.

3. Әгәр дә инициатив проект гамәлгә ашырылмаган булса, инициатив түләүләр аларны жирлек бюджетына күчәрүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатында файдаланылмый торган инициатив түләүләрнең калдыгы барлыкка килгән очракта, әлегә түләүләр аларны жирлек бюджетына күчәрүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш.

Аларны жирлек бюджетына күчәрүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Әлегә карарны гамәлдәге законнарда билгелэнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә юнәлтергә.

3. Әлеге карарны Сәмәкәй авыл жирлегенен мәгълүмат стендларында урнаштырып, халыкка игълан итәргә.

4. Әлеге карарны районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.

5. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиягә йөкләргә.

И.М.Усманов